

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illustrissimi Domini Simonis De Fierlant, Hispaniarum Ac
Indiarum Catholico Regi, In Hispania Ac Belgio, A Concilio
Status, Brabantiae Cancellarii, Catholico Ab Affectu
Tractatus, Quo, Clarissime ...**

Fierlant, Simon de

Coloniae Agrippinae

§. 1. Peccatoribus etiam non Consuetudinariis differenda est Absolutio,
donec moraliter certò constet de eorum conversione interna, & sufficienti
dispositione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37059

Consuetudinarius, quem articulo præcedenti absolvendum Trium-Viris stitimus, inani Absolutionis accipiendæ spe sæpè, ut vidimus, delusus, consuetudinem peccandi denique exiit, quando eâ durante, nisi *extrema id postulante necessitate*, absolvendum se aliquando prorsus desperabat: adest nunc iterum hoc articulo, sed jam non, ut ante, Consuetudinarius, sed unus de promiscuo peccatorum grege, & meliori, & certâ propè spe, sacrum Pœnitentiæ tribunal subit, vulnera aperit, medicinam orat; an accepturus sit, videamus.

§. I.

*PECCATORIBUS ETIAM NON
Consuetudinariis differenda est Absolutio,
donec moraliter certò constet de eorum Con-
versione interna, & sufficienti Disposi-
tione.*

HOc saltem, Trium-Viri, dogma & est vestrum, & vestrum, opinor, agnoscitis; certè agnoscere debetis: & quam ego id sine calumnia asserere possum, tam vos sine fuce, ne gravius quid dicam, negare non potestis: stant contra vos irrefragabiles testes, libri vestri: & moralis quidem Christiana pag. 126. tuis te verbis, P. Ægidi, convincit; *ut Sacerdos Pœnitentem
absol-*

absolvat, requiritur primò, ut videat, quæ culpa præcessit: deinde, quæ sit Pœnitentia secuta post culpam: tum ut absolvat illum, quem videt gratia Dei compunctum: nisi enim per opera Pœnitentiæ Sacerdoti CONSTET de interiori contritione pœnitentis, quam in ipso operatur Deus, & per quam externis operibus indicat, eum se recipere in gratiam, non erit vera Absolutio Sacerdotis præsentis. Moralem Christianam Moralis tutior corrigere visa est, sed visa tantum; nam revera non tam sublatum errorem, quam magis involutum, nec minus veneni, sed tectius propinari, & ego in priori meo libello, & in suis scrupulis Cornelius, clarè ostendimus, & ab utroque hoc nomine meritò vapulasti. Eandem mentem tuam nihilo obscurius, aliquantò etiam manifestius expressisti in iis Thesibus, quas anno 1676. Moralis tuæ veluti Apologeticas, & contra Franciscum Simonis vindices ad S. D. N. beatæ memoriæ CLEMENTEM X. Romam misisti; necdum scilicet in caput tuum Roma tonuerat, aut ad Vaticanos allisa scopulos cymba tua naufragium fecerat: hîc Thesi 2. ita doces: *in diversis Pœnitentibus diversa occurrunt, quæ si PERSUADEANT Pœnitentem dispositum, ita ut nihil consideratione dignum sit pro opposito, prudenter Confessarius acquiescit, & eum debite reputat dispositum. Et quamvis reflexo intellectu hæc omnia adhuc iudicet posse deficere, id non obstat MORALI CERTITUDINI, QUAM IN HAC MATERIA, SECLUSA NECESSITATE, DESIDERAMUS.*

Con-

Consonat P. Ægidio symmysta ejus Macarius, nec uno in loco, sed toto passim, ubi fert occasio, examine Pentalogi. Sed D. Gummarus multò assurgit altius, & utrumque non exæquat modo, sed superat, cum tamen ob eximium suum characterem magis unus sapere, quam duo inferioris notæ Theologi, errare minus deberet: longum erit locos ejus corradere omnes, ita enim fusè, ita operosè, ita sæpè inculcat, ut magna methodi pars ei describenda sit, qui hanc rem exhaurire penitus velit. Nos seligemus aliqua, ex quibus de reliquis fieri possit conjectura, nec pigebit aliquantò diutius inhærere; longius enim, quam, primâ fronte videatur, doctrina hæc respicit, & plus ruinæ Sacramentali formæ, quam putetur, hac parte cuniculus noster minatur; fallor, an id fortasse rationis est? cur huic parti operosius insuder.

Ipsò jam statim libri initio dicendorum deinde fundamentum hoc pag. 2. Hypothesi 4. jacet: *illum, de cujus sincero dolore vel proposito MERITO DUBITATUR, absolvere citra necessitatem nequaquam licet.....* venenum latet sub his vocibus: *merito dubitatur*: de quarum explicatione & nos merito dubitaremus, nisi mentem ejus clarius expressam tractatu 2. & 3. haberemus: nam & ipse Gummarus ad eos tractatus veluti ad geminos Hypotheseos suæ interpretes Lectorem remittit, dum ait: *quæ contra hanc Hypothesim statui possent objectiones, sub finem tractatus secundi & tertii refelluntur, & non parum simul ELUCIDATUR hæc Hypothesis*: ut ad eò
 irasci

irasci nobis non debeat Vir eximius, si, quæ obscurius in Hypothesi loquebatur, ea ad illorum tractatum lucem, jam elucidata legamus: in hoc rei vertitur cardo, ut aptè, & ad Gummari sensum, vocolæ illæ *merito dubitatur* intelligantur: id agamus.

Tract. 2. pag. 197. hunc sibi, & merito, nodum objicit, *si non liceat extra necessitatem absolvere Pœnitentem, de cuius dispositione DUBITATUR, numquam licebit eum absolvere, quia semper manebit tale DUBIUM, cum dispositio sit in animo Pœnitentis.* Optimè, non poterat verbis clarioribus proponi objectio, ut planè contra Hypothesin quartam pugnare intelligeretur, age Gummare, si per *dubitare* id intelligis, iudicium suspendere ob defectum motivi in alterutram partem præponderantis, nodus Gordius non est, nec ferro regio opus est: sed tibi aliud nempe mysteriosum illud *dubitare* significat; moralem nempe abesse certitudinem, & adesse prudentem formidinem; ita enim ad dictam objectionem respondes: *suffragabor faciliè hinc confici, quod adipisci nequeamus certitudinem omnimodam, imo nec eam, quam Physicam vocant ast quàm optimè cum eo componitur CERTITUDO MORALIS.* Viden' idem esse Gummario *dubitare*, & *abesse certitudinem moralem*? Negat *semper mansurum tale dubium*, quod urgebat objectio, quia non semper aberit *certitudo moralis*, ut supponit, non probat, responsio; hæc ex tractatu secundo: adreamus nunc tertium, nam cum, ut vidinaus, alterum suæ mentis voluit

voluit esse interpretem. Pag. 294. ita ex se ipso quærit *quandonam adest justa ratio DUBITANDI de pœnitentis dispositione, ut propterea à Confessario sit examinandus? &, respondeo, inquit, tum examine opus esse, ubi neque confessio, neque confessionis modus, nec alia præstant Confessario MORALEM ILLAM CERTITUDINEM (de qua) (nota) in Hypothesi quarta quod Pœnitens ad Sacramentum cum effectu suscipiendum sit sufficienter dispositus: teneo te hic, Gummare, & ita pressè teneo, ut nusquam elabi possis; lego, relego, iterumque & iterum totam Hypothesin quartam, & singula verba excutio, nec certitudinem Moralem invenio, & de certitudine tamen Morali Hypothesin quartam agere testatur tractatus tertius, hoc est ille, per quem, ut ais, elucidatur hæc Hypothesis. Obsecro hic te Lector geminos tuos oculos commoda: en tibi totam hypothesim: Non licet administrare Sacramentum dum materia est verè DUBIA, quamquam alia haberi nequeat; nisi tam irreverentiæ periculum, quam alia indè secutura incommoda, justa excuset necessitas. Unde illum, de cujus sincero dolore vel proposito merito DUBITATUR, absolvere citra necessitatem nequaquam licet: sicut nulla urgente necessitate, liquore, de quo, an sit aqua, ambigitur, baptizare inhibetur. Secus dicendum, dum justa necessitas (qualis dubio procul est extrema) aliud cogit, quia V.G. alioquin absque Baptismate quispiam decessurus foret. En tibi Hypothesin totam, singulas literas, apices singulos, aut*

me multum & oculi & manus fefellerunt, ex ipsa metho-
do fideliter descripsi, nec tamen certitudinem morale m-
scripsi: tu Lector, si fortasse sagacior sis, scrutare diligen-
tius, aut potius tu Gummare latitantem illam certitudinem
moralem nobis exhibe, & è latebris suis in lucem trahe;
bene habet, Lector audi Gummarum in sua Apologia
pag. 62. ubi Hypothesin quartam, quam mirum quan-
tum depercat, suis iterum partibus integram proponit;
tum sic explicat: *talia igitur postulo, quæ dubium de sincero
dolore & proposito possint prudenti Confessario abstergere;
neque tamen volui hæc intelligi de quocumque DUBIO, sed de
DUBITATIONE ejusmodi, qualem Vir prudens, ubi de alterius
Conscientia agitur, in re ista considerare debet. Non est pro-
inde, quod quisquam mihi objiciat, nos de nostra ipsorum
conversione numquam habere certitudinem omnimodam, ac
proinde minus habere de alterius: nam lubens fateor, non opus
esse certitudine illa omnimoda: atqui, ut bene hic subdit
speciminum auctor, certitudo infra omnimodam nulla est
præter moralem; hanc ergo requirit Gummarus, hanc
vult dubium de sincero dolore & proposito abstergere, ut adeo
Hypothesis quarta, illum, de cujus sincero dolore vel proposito
merito DUBITATUR, absolvere citra necessitatem nequaquam
licet, non parum per tractatum 2. & 3. imo & Apologiam
elucidata in hunc denique sensum recidat; illum, de cujus
sincero dolore vel proposito NON HABETUR MORALIS CERTI-
TUDO, absolvere citra necessitatem nequaquam licet: atque
ita*

ita moralem certitudinem demum invenimus, quam in Hypothesi quarta diu frustra quærebamus. Nec mirum nam quis *certitudinem* sub verbo *dubitare* latere suspicaretur. At quæ est ista, merito dicat aliquis, involuta nimis nec sincera satis scribendi ratio? verum quid tu his facias? cunicularii sunt, & sub terra id hominum genus laborat; & illud scimus vitiosas merces copiosius numquam distrahi, quam sub vesperam.

Habemus Gumhari sententiam, imo & Macarii, nam præter alia quæ habet passim alibi Hypothesin illam *fir-
mam esse, nec ullo laborare vitio, certam & indubitata-
esse regulam* contendit; audiatur: *sequitur*, inquit pag. 102.
FIRMAM quoque esse Hypothesim, NEC ULLO LABORARE
VITIO Hypothesim non licet administrare &c.
tum ubi eam totam descripsit ita prosequitur *Hypothesis illa
est REGULA tradita quoque ab Eximio Domino Huyghens,
& TAM CERTA ut nec in ulla (fortè illa) supra-citati Au-
tores qui scripserunt contra Methodum aliquid reprehenden-
dum sciverint, sed tamquam CERTAM & INDUBITATAM
transierunt, adeoque illam probare supervacaneum judico.*
Hæc ille, sed quod ait tam certam esse *ut nec in illa supra-
citati Authores, qui scripserunt contra Methodum, aliquid
reprehendendum sciverint, sed tamquam certam & indubita-
tam transierunt*, quâ veri specie dixerit, non video; certè,
ut de aliis taceam, suprâ citat Francisum Simonis, & ho-
nestè, suo more, magnum calumniatorem vocarat, nec
V 2 strictim

strictim ille tamen, aut obiter hanc Hypothesim vellicavit; sed pag. 108. & sequentibus toto dogmate 17. eam impugnat acriter, & in originem, consecutaria, scopum, suas veluti in partes minutius anatomizatam Sanctissimo D.N. suppliciter exhibet; si hoc est nihil in illa reprehendere, & tamquam certam & indubitam transire, me quoque inter illos otiosè transeuntes numerare poterit; cæterum mordicus admodum Hypothesi Gummariæ adherere eum necesse est, qui mendaciis etiam eam tuetur.

§. 2.

EXCUTITUR DILIGENTIUS

Moralis illa certitudo, & quanta esse debeat ex mente D. Gummari: ubi de ineptis eius similitudinibus.

DUriorem nobis bolum, Gummare, obtrusisti, quam ut tam cito digeratur; & amarum post se acerbumque Christiano palato saporem relinquit: longius enim, ut dixi, quam primâ fronte videatur, doctrina hæc respicit; vidit id Autor Speciminum, & notabilis, inquit, *hæc est doctrina, quia vix aut ne vix quidem contingit, ut possit moraliter certo constare de illa dispositione, alioqui enim sequeretur, eum, qui modo erat in statu peccati mortalis, fieri moraliter certum de sua justificatione: nam de*

po-